

ővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.100/2012/4. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. év október 2. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A szolgálatban kötelességszegés büntette miatt **I.r. vádlott és társa** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa 2012. október 2. napján kihirdetett KB.I.33/2011/5. számú ítéletét **megváltoztatja**.

I.r. és II.r. vádlottak cselekményét hivatali visszaélés büntettének (Btk. 225. §) **minősíti**.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet mindkét vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

Indokolás:

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa a 2012. október 02. napján kihirdetett KB.I.33/2011/5. számú ítéletével **I.r. és II.r. vádlottakat** bűnösnek mondta ki a Btk. 348. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő, szolgálatban kötelességszegés büntettében, ezért őket egyenként 4 (négy) hónapi börtönbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását mindkét vádlott esetében 2 (kettő) évi próbaidőre felfüggesztette és előzetesen mentesítette őket a büntetett előélethez fűződő hátrányos következmények alól. Az **I.r. vádlottat** 4.880, míg a **II.r. vádlottat** 7.880 forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

A tárgyaláson a katonai ügyész az elsőfokú ítélet ellen mindkét vádlott terhére fellebbezést jelentett be súlyosítás végett. Az **I.r. vádlott** irányának megjelölése nélkül fellebbezett. Az **I.r. vádlott** védője az ügyészi fellebbezésre figyelemmel jelentett be fellebbezést. A **II.r. vádlott**, valamint védője szintén irányának megjelölése nélkül fellebbeztek.

A katonai ügyész az ügyben előterjesztette fellebbezésének részletes írásbeli indokolását, amelyben arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és mindkét vádlottal szemben lefokozás büntetést is szabjon ki. Kifejtette azon álláspontját, hogy az ilyen „bűnpártolásszerű” cselekmények esetén mind az egyéni, mind az általános visszatartás követelménye azt indokolja, hogy a vádlottak ne maradjanak a rendőri állományban.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1258/2012/1. számú átiratában a katonai ügyészi fellebbezést módosítással tartotta fenn. Indítványozta a tényállás kiegészítését azzal, hogy: „A vádlottak 12 órás, vezényelt gépkocsizó járőrszolgálatban voltak, ahol a járőrvezetői feladatokat az I.r. vádlott látta el.” A másodfokú ügyészi álláspont szerint **tanú1** hazafuvarozásával a vádlottak részéről a Btk. 351. § (1) bekezdésében írt szolgálati visszaélés vétsége is megvalósult, de az beleolvad a katonai büntettbe. További súlyosító körülményként indítványozta megállapítani az I.r. vádlott esetében, hogy járőrvezetőként követte el a cselekményt, illetve, hogy fegyelemsértés miatt már volt fenytve. A II.r. vádlottnál súlyosító körülmény, hogy másik büntetőeljárás hatálya alatt követte el a jelen cselekményt, illetve, hogy ő is volt már fenytve fegyelemsértés miatt. Ezen túlmenően a másodfokú ügyészség indítványozta, hogy az ítéltábla katonai tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és az I.r. vádlottat ítéltje várakozási idő meghosszabbítása, míg a II.r. vádlottat rendfokozatban visszavetés katonai mellékbüntetésre is, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

Az I.r. vádlott védője a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezését kiegészítette, és azt elsődlegesen felmentés érdekében, másodsorban a Btk. 348. § (1) bekezdésében írt szolgálatban kötelességszegés vétségének megállapítása végett, míg harmadsorban a cselekmény Btk. 348. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) és (4) bekezdések szerint minősülő, gondatlanságból elkövetett szolgálatban kötelességszegés vétsége minősítése miatt tartotta fenn. Utalt arra, hogy tévedett az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során, és hiányos tényállást állapított meg, hiszen a történeti tényállás nem rögzíti azt, hogy maga a bejelentő személye sem volt meghatározható, hiszen nyilvánvalóan hamis adatokkal tett bejelentést az ügyeletre. Utalt továbbá arra, hogy senki sem látta, hogy **tanú1** ittas állapotban vezette volna a járművét. Ezen túlmenően a helyszínre kiérkező vádlottak egyetlen olyan körülményt sem észlelhettek, amelyből az ittas vezetésre következtethettek volna. Az autó motorházteteje hideg volt, az ablaka pedig párás, így nyilvánvalóvá vált előttük, hogy azzal korábban nem közlekedtek. Ilyen körülmények mellett vérvételre, szondáztatásra nem kerülhetett volna sor. **tanú1** ugyan a kocsmában tartózkodott és ott szeszes italt fogyasztott, azonban ezt csupán vendég minőségében tette, a szeszes ital fogyasztása nem volt összefüggésbe hozható a járművezetéssel. A védő az enyhébb büncselekmény megállapítása esetére enyhébb joghátrány alkalmazására tett indítványt.

A II.r. vádlott védője perbeszédében a fellebbezést elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés érdekében tartotta fenn. Álláspontja szerint a jelen ügyben az is kérdéses, hogy történt-e egyáltalán kötelességszegés az I. és a II.r. vádlottak részéről. Nem egységes ugyanis a rendőrségi gyakorlat abban a tekintetben, hogy egy ilyen szituációban milyen intézkedést kell megtenni. Amennyiben történt a részükről kötelességszegés, abban az esetben is fennáll a lehetősége, hogy gondatlan szolgálati vétséget valósítottak meg, illetve vitás a jelen ügyben az is, hogy a jelentős hátrány veszélye megállapítható-e. A vádlott bűnösségének

megállapítása esetére is igaz azonban, hogy eltúlzottan súlyos vele szemben a felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása. A II.r. vádlott ugyanis huzamosabb ideje jó szinten teljesíti a szolgálatát, és indokolt vele szemben olyan joghátrány meghatározása, hogy a rendőri szolgálatban megtartható legyen. Ezért a II.r. vádlott védője védence bűnösségének megállapítása esetére méltányos összegű pénzbüntetés kiszabására tett indítványt, részletfizetés engedélyezése mellett.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy 17 éve teljesít rendőri szolgálatot, szeretne továbbra is megmaradni az állományban, illetve, hogy a bűncselekmény elkövetése óta sokkal pontosabban végzi a munkáját. A II.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy tettenérés esetén kívül csak akkor lehet előállítani vérvételre az érintett személyt, ha az egyéb körülmények az ittas állapotban történő járművezetésre utalnak.

A bejelentett katonai ügyészi, vádlotti, és védői fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A felmentésre irányuló vádlotti és védői fellebbezések nem alaposak.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács eljárása során megsértette a Be. 278. § (1) bekezdésében foglaltakat, amikor a bíróságra érkezését követően mintegy egy éven túl intézkedett az ügy kitűzésére. Megállapítható azonban az is, hogy ezzel csak un. relatív eljárási szabálysértést követett el, amely nem volt lényeges hatással az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására. Az elsőfokú bíróság az egyéb eljárási szabályokat betartotta. A katonai tanács a vádlott bűnösségét a Btk. 348. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő szolgálatban kötelességszegés bűntettében állapította meg. Ehhez a jogi minősítéshez, illetve az ugyanezen tartalmú vádhoz igazodóan az elsőfokú bíróság az ügyben egyes bíróként járt el. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérően az I. és II.r. vádlottak cselekményét a Btk. 225. §-ába ütköző hivatali visszaélés bűntettének minősítette, mely cselekmény esetén a bíróságnak tanácsban kell eljárnia. A Be. 373. § (2) bekezdésében foglaltak szerint azonban az (1) bekezdés II.a. pontja alapján az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni, ha a másodfokú bíróság a bűncselekmény minősítésének megváltoztatása folytán állapítja meg, hogy az ügyben az elsőfokú bíróság tanácsának kellett volna eljárnia.

A törvényszék katonai tanácsa a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett. Az elsőfokú tárgyaláson mind az I., mind a II.r. vádlott vallomást tett. Mindketten tagadták azt, hogy bűncselekményt követtek volna el, elismerték azonban felelősségüket abban a tekintetben, hogy a lehetséges adatok összegyűjtését nem végezték el. Tagadták, hogy az általuk a helyszínen észlelt körülmények mellett **tanú1-el** szemben konkrét intézkedési kötelezettségük lett volna, így szondáztatására, vérvételére, előállítására kellett volna intézkedniük. Az elsőfokú

bíróság az ítélet 3. oldal 3. bekezdésétől a 4. oldal 1. bekezdéséig értékelte az általa megismert bizonyítékokat, és nem tévedett, amikor a tényállást az I. és II.r. vádlott vallomásaival szemben a tárgyaláson kihallgatott tanúk, így kiemelten **tanú2** vallomására, valamint a rendelkezésre álló, és a tárgyalás anyagává tett okirati bizonyítékokra alapította.

A másodfokú bíróság azonban a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja alapján a rendelkezésre álló iratokra, valamint a vádlottaknak a nyilvános ülésen tett nyilatkozataira, továbbá a másodfokú bíróságnak a levont ténybeli következtetéseire figyelemmel a tényállást kiegészítette, illetve helyesbítette. Az I.r. vádlott személyi körülményeit annyiban egészíti ki, hogy: „Az I.r. vádlott időközben felsősokú képzettséget, óvodapedagógusi diplomát szerzett.” A történeti tényállás első mondatát annyiban egészíti ki, hogy: „Az I.r. vádlott látta el a járőrvezetői feladatokat.” A történeti tényállás 2. bekezdés 2. mondatát annyiban helyesbíti, hogy: „A vádlottak a konkrét szabálysértés tényét nem észlelték, de a helyszínen adatgyűjtést nem végeztek.” Az ítélet tábla katonai tanácsa a történeti tényállás 4. bekezdését - a jelentős hátrány veszélyére való hivatkozást - teljes egészében mellőzi.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás már mindenben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítélet Tábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, tévedett azonban a cselekményük jogi minősítését illetően.

A törvényszék katonai tanácsa az I. és II.r. vádlott bűnösségét a Btk. 348. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő, szolgálatban kötelességszegés büntetében állapította meg. Az adott bűncselekményt az követi el, aki ör, ügyeleti, vagy egyéb készenléti szolgálatban elalszik, szeszes italt fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja, vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegi, illetve a cselekmény súlyosabban minősül, ha a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár. Az elsőfokú bíróság a tényállásban rögzítette, hogy a vádlottak magatartásukkal a Rendőrségről szóló törvény 13. § (1) bekezdésében, valamint a Rendőrségnek a cselekmény elkövetése idején hatályos szolgálati szabályzatáról szóló IRM rendelet 3. § (1) bekezdésében foglaltakat szegték meg, tehát intézkedési kötelezettségüknek nem tettek eleget. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem vitatható, hogy a vádlottak intézkedési kötelezettségüknek nem tettek eleget, azonban helytállóan hivatkoztak arra a vádlottak, hogy önmagában abból a körülményből, hogy **tanú1** a kocsmában szeszes italt fogyasztott még nem lehet egyértelmű következtetést levonni az ittas vezetés tényére, és nem lehet közvetlenül a személyére irányuló intézkedést foganatosítani. A vádlottak ténylegesen az esetleges személyre irányuló intézkedést megalapozó adatgyűjtést mulasztották el a jelen esetben. Nem kétséget

azonban, hogy a vádlottak a Btk. 137. § 1/I. pontja alapján hivatalos személyek voltak és a konkrét intézkedés során hatósági jogkörben jártak el. Az elsőfokú bíróság által már hivatkozott, a Rendőrségről szóló törvény 13. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően részrehajlás nélkül intézkedni.

A Btk. 225. §-ában foglaltak szerint az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, büntetett követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A későbbi lehetséges felelősségre vonást megalapozó intézkedés, jelen esetben adatgyűjtés elmulasztása egyértelműen **tanú1** részére biztosított jogtalan előnyt. Fel sem merül az, hogy a vádlottak gondatlan magatartása folytán részesült volna jogtalan előnyben, hiszen a vádlottak őt a lehetséges adatgyűjtés helyéről a lakására fuvarozták úgy, hogy egyikük még **tanú1** autóját is a lakásáig vezette. Az elvégzendő rendőri feladatok körébe nem tartozik bele az ittas személy hazaszállítása, és autójának a lakására történő vezetése. Ezekből a körülményekből, valamint az intézkedés során az adatgyűjtés elmulasztásából, továbbá az ezekhez kapcsolódó hamis tartalmú jelentésükből egyértelmű következtetés vonható arra, hogy a vádlottak hivatali kötelességüket azért szegték meg, és hatáskörüket azért lépték túl, hogy jogtalan előnyt biztosítsanak **tanú1-nek**. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és I.r. és II.r. vádlottak cselekményét a Btk. 225. §-ába ütköző hivatali visszaélés büntetnének minősítette. A vádlottak hamis tartalmú jelentése önállóan nem értékelhető, hiszen valós tartalmú jelentésükből a vádlottak önmagukra szolgáltatott volna terhelő adatokat. Az adatgyűjtés elmulasztásával megvalósított szolgálatban kötelességszegés vétsége pedig - a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően - beleolvad a hivatali visszaélésbe.

A másodfokú bíróság a felülbírálata során a Btk. 2. § főszabályának megfelelően az elkövetés idején hatályos büntető törvényt alkalmazta, figyelemmel arra, hogy mind az 1978. évi IV. törvény, mind a másodfokú elbírálás idején hatályos 2012. évi C. törvény azonos módon határozza meg az adott bűncselekményt, és ahhoz azonos büntetési tételt fűz.

A katonai ügyésznek a súlyosításra, míg a vádlottaknak és védőiknek az enyhítésre irányuló fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket, és nem tévedett, amikor a vádlottakkal szemben a rendelkező részben írt szabadságvesztés büntetést szabta ki. Bár az elsőfokú bíróság által megállapított szolgálati büntett büntetési tétele magasabb, azonban tényleges tárgyi súlyát tekintve nem tekinthető súlyosabbnak a hivatali bűncselekménynél. A jogi minősítés megváltozására figyelemmel tehát nem indokolt a kiszabott büntetés enyhítése. Nem tévedett egyébként az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a szolgálati feladatokat huzamosabb ideje kiváló, illetve

jó szinten teljesítő I. és II.r. vádlottakkal szemben lehetőséget látott a szabadságvesztés büntetések próbaidőre történő felfüggesztésére. Ugyanezen okok alapján a vádlottak a rendőri szolgálatban továbbra is megtarthatók, érdemesek az előzetes mentesítésre, ezért nem tévedett a törvényszék katonai tanácsa, amikor az I. és II.r. vádlottakat előzetesen mentesítette a büntetett előélethez fűződő hátrányos következmények alól. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlottakkal szemben kiszabott büntetések megfelelően szolgálják a Btk. 37. §-ában írt büntetési célokat, azoknak sem az enyhítése, sem a súlyosítása nem indokolt, így az enyhítésre irányuló vádlotti és védői fellebbezések, valamint a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezés eredményre nem vezethetett.

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa helyes indokai alapján - mindkét vádlott tekintetében - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) és (2) bekezdésein alapszik.

Budapest, 2013. október 2.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. bíró

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete I.r. és II.r. vádlottak tekintetében a rendelkező részben írt változtatással jogerős és a szabadságvesztések kivételével végrehajtható.

Budapest, 2013. október 2.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Karácsonyi Gabriella
tisztviselő